

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

SOPRONI EGYETEM
ERDŐMÉRNÖKI KAR

TUDOMÁNYOS KÖZLEMÉNYEK

2020. NOVEMBER 30.

SOPRONI EGYETEM
ERDŐMÉRNÖKI KAR

Soproni Egyetem
Erdőmérnöki Kar

TUDOMÁNYOS KÖZLEMÉNYEK

Szerkesztette: Facskó Ferenc, Király Gergely

Soproni Egyetem
Kiadó

Sopron – 2020

A kötet megjelenését az „EFOP-3.6.1-16-2016-00018 – A felsőoktatási rendszer K+F+I szerep-vállalásának növelése intelligens szakosodás által Sopronban és Szombathelyen” című projekt támogatta.

A kötet publikációit lektorálták: Bartha Dénes, Bidló András, Brolly Gábor, Czimber Kornél, Czupy Imre, Faragó Sándor, Frank Norbert, Pájer-Gálos Borbála, Gribovszki Zoltán, Heil Bálint, Hofmann Tamás, Horváth Adrienn, Horváth Tamás, Jánoska Ferenc, Kalicz Péter, Király Angéla, Király Gergely, Kovács Gábor, Lakatos Ferenc, László Richárd, Szakálosné Mátyás Katalin, Rétfalvi Tamás, Tuba Katalin, Vityi Andrea, Winkler Dániel

Soproni Egyetem Kiadó, 2020
Felelős kiadó: Prof. Dr. Fábíán Attila általános rektorhelyettes
Kézirat lezárva: 2020. november 30.

ISBN 978-963-334-376-0 (on-line verzió)

On-line verzió elérhetősége: http://emk.uni-sopron.hu/images/dekani_hivatal/Kiadvanyok/TudomanyosKozlemenyek2020.pdf

Szerkesztette: Facskó Ferenc
Király Gergely

Ajánlott hivatkozás:

FACSKÓ F.– KIRÁLY G. (szerk.) (2020): Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kar. Tudományos közlemények. Soproni Egyetem Kiadó, Sopron.

Tartalomjegyzék

Előszó.....	5
Ács Norbert, Czímber Kornél: Webes földmérési alappontsűrítést végző alkalmazás	6
Báder Mátyás, Németh Róbert: Rostirányban tömörített faanyag zsugorodásának és dagadásának csökkentése	13
Balázs Pál, Király Géza, Nagy Dezső, Konkoly-Gyuró Éva: Az első katonai felmérés tartalmi ellenőrzése egy felső-rába-völgyi példán keresztül	19
Balázs Pál, Berki Imre, Konkoly-Gyuró Éva: Tájváltozással kapcsolatos kutatások a hazai és nemzetközi szakirodalomban	26
Barta Edit, Bakki-Nagy Imre Sándor: Vasúti felsővezeték elektromos terének mérése és számítása ...	33
Brolly Gábor, Bazsó Tamás: Oktatási fejlesztések az okleveles erdőmérnök szak Földmérés tantárgy gyakorlatain	40
Brolly Gábor, Király Géza: Földi lézerszkennelt pontthalmazok tájékozására alkalmas szoftverek összehasonlítása erdei fák térképezése szempontjából.....	45
Czímber Kornél, Burai Péter, Román András: Légi lézeres és hiperspektrális faállomány-felmérés első eredményei.....	51
Czupy Imre, Mészáros Imre, Vágvölgyi Andrea: A soproni szennyvíztisztító telep biogázüzemre vetített energiamérlege.....	61
Csáki Péter, Czímber Kornél, Király Géza, Kalicz Péter, Zagyvainé Kiss Katalin Anita, Gribovszki Zoltán: Erdőállományok vízháztartásának vizsgálata az Alföldön, leskálázott párolgástérképek segítségével	69
Csanády Viktória: Vízszennyezési adatok modell vizsgálata	74
Deák István György, Horváth Sándor: Pamo Mangala farm (Észak-Zambia) vadállományának állapota	81
Elekne Fodor Veronika, Biró Barbara, Horváth Adrienn, Polgár András : A közlekedés környezeti hatásainak lehetséges monitorozása az M85 gyorsforgalmi út tükrében.....	85
Fülöp Viktor Géza, Horváth Sándor: A tűzifa, az energetikai célú erdei apríték, valamint az ipari fakitermelési és piaci változásai 2007 és 2018 között	91
Gálos Borbála, Kiss Márton: Meteorológiai mérések a Soproni-hegységben.....	97
Gribovszki Zoltán, Kalicz Péter: Párolgás okozta napi ingadozás és annak információértelme (módszerek az evapotranszpiráció számítására).....	105
Gribovszki Zoltán: Vízpótlások erdőterületen, elmélet és esettanulmányok	112
Herceg András, Kalicz Péter, Primusz Péter, Gribovszki Zoltán: Az éghajlatváltozás hatása az útpályaszerkezetre	119
Hofmann Tamás, Visiné Rajczi Eszter, Albert Levente: Bükk (<i>Fagus sylvatica</i> L.) faanyag polifenol készletének folyadékkromatográfiás/tömegspektrometriás vizsgálata	127
Hofmann Tamás, Visiné Rajczi Eszter, Albert Levente : Bükk (<i>Fagus sylvatica</i> L.) levél antioxidáns kapacitásának és polifenol készletének vizsgálata.....	132
Hofmann Tamás, Visiné Rajczi Eszter, Albert Levente: Tölgyfajok levél-antioxidáns tartalmának összehasonlító vizsgálata	137
Horváth Attila László, Szakálosné Mátyás Katalin: A harveszteres fakitermelés teljesítményének javítási lehetőségei szimulátor segítségével	142
Horváth Attila László, Szakálosné Mátyás Katalin: A harveszteres gépkezelők szimulátoros képzésének hatása a munka gazdaságosságára	149
Horváth Attila László, Major Tamás, Szakálosné Mátyás Katalin: Harveszteres fakitermelési módszerek termelékenységeinek összehasonlítása	156
Horváth Bíbor Júlia, Németh Róbert, Báder Mátyás: A rostirányban tömörített faanyag zsugorodás-dagadásának vizsgálata.....	163
Kapocsi Gergely, Horváth Sándor, László Richárd: N agyvadállomány vagyon-kezelésének elemzése az Országos Vadgazdálkodási Adatbázis állománybecslési és elejtési adatainak tükrében	170
Katona Csaba, Bazsó Tamás, Péterfalvi József, Primusz Péter: BLK360 lézerszkennő alkalmazása vonalas létesítmények felmérésére: jelek és távolságok.....	177
Kovács Gábor, Heilig Dávid, Heil Bálint: Fás szárú energetikai ületvények technológiáját és ökonómiáját befolyásoló tényezők a gyakorlatban.....	187

Kovács Klaudia, Vityi Andrea, Horváth Attila László: Agroerdészeti erdei köztes termesztésű rendszerek technológiája.....	195
Major Tamás, Pintér Tamás, Szakálosné Mátyás Katalin: Gyökérsarj eredetű akác állományok összehasonlító vizsgálata a SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt. területén.....	200
Major Tamás, Horváth Attila, Virág Vivien: Harveszteres gépi faanyagfelvételezés összehasonlító vizsgálata.....	205
Marcisin Tamás, Király Gergely: Az állomány záródása és az újulatszám összefüggéseinek vizsgálata nyírségi vörös tölgyesekben	210
Németh Zsolt István, Kiss Péter Áron, Rákosa Rita: Faanyagok FT-IR spektrum alapú osztályozása kemometriás módszerekkel	217
Nevezi Csenge, Bazsó Tamás, Csáki Péter, Gribovszki Zoltán, Kalicz Péter, Zagyvainé Kiss Katalin Anita: Hidrológiai és botanikai folyamatok összefüggéseinek vizsgálata egy patakmenti erdőállomány és nedves rét területén.....	221
Novák Dominik, Németh Róbert, Báder Mátyás: A jövő faimpregnáló polimerje. A tejsav tömörfában történő felhasználásának áttekintése	227
Papp Viktória, Szalay Dóra: Pirolízis korom és faanyag keverék pelletek energetikai és mechanikai vizsgálata.....	232
Péterfalvi József, Primusz Péter: Talajstabilizációk szerepe az erdészeti útépítésben	237
Polgár András, Jagodics Nóra, Horváth Adrienn, Elekné Fodor Veronika: Szántóföldi növénytermesztés környezeti hatásai	247
Polgár András, Antal Mária Réka: Faipari élzárési típusok környezeti hatásainak vizsgálata.....	254
Rákosa Rita, Pásztory Zoltán, Börcsök Zoltán, Németh Zsolt István: IR spektrometria a faanyag hőkezelésének monitorozására	263
Rákosa Rita, Szegleti Csongor, Németh Zsolt István: Műanyag hulladékok osztályozása FT-IR spektrumok alapján.....	268
Szakálosné Mátyás Katalin, Fekete György, Horváth Attila László: Lovak alkalmazása és jövője a hazai fahasználatokban	273
Szakálosné Mátyás Katalin, Gimesi Kristóf Szilárd, Major Tamás, Horváth Attila László: Kötélpályás közelítés vizsgálata a soproni hegyvidéken	278
Szakálosné Mátyás Katalin, Sudár Ferenc János, Horváth Attila László: A többműveletes fakitermelő gépek kíméletességének fokozása harveszter szimulátor segítségével.....	284
Szöke Előd, Csáki Péter, Kalicz Péter, Zagyvainé Kiss Katalin Anita, Gribovszki Zoltán: Hidrológiai vizsgálatok egy fás legelőn.....	291
Tari Tamás, Sándor Gyula, Náhlik András: A vaddisznó lakott-területi megjelenésének jellemzői kérdőíves felmérés eredményeinek tükrében.....	298
Tóth Mihály Zoltán, Németh Róbert, Báder Mátyás: Fahegesztés vízgőz és nyomás segítségével.....	305
Vadkerti Tóth Balázs, Németh Róbert, Báder Mátyás: Fahajlítás anatómiája – Áttekintés.....	311
Vágvölgyi Andrea, Szalay Dóra: Stratégiai elemzőmódszer alkalmazása az energetikai célú fás szárú ültetvények vizsgálatára.....	318
Vágvölgyi Andrea, Mészáros Imre, Czupy Imre: Szennyvíziszap komposztálás anyagmérlegére irányuló vizsgálatok	325
Vágvölgyi Andrea, Szigeti Nóra, Czupy Imre, Beszédes Sándor, Szalay Dóra: Fás szárú ültetvények technológiai és ökológiai szempontú siker-kudarcc tényezőinek vizsgálata.....	329
Vajda József, Horváth Sándor: A COVID-19 hatása az amerikai agrártámogatási rendszerre.....	336
Visiné Rajczi Eszter, Albert Levente, Hofmann Tamás: A fakéreg antioxidáns tulajdonságainak kiértékelése	342
Visiné Rajczi Eszter, Albert Levente, Bocz Balázs, Bocz Dániel, Hofmann Tamás: Tobozok antioxidáns tulajdonságainak vizsgálata	348
Zagyvainé Kiss Katalin Anita, Gribovszki Zoltán, Kalicz Péter, Szöke Előd, Varga Jenő, Csáki Péter: Agrárerdészeti rendszer talajnedvességének vizsgálata fertődi mintaterületen.....	354

NAGYVADÁLLOMÁNY VAGYON-KEZELÉSÉNEK ELEMZÉSE AZ ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATBÁZIS ÁLLOMÁNYBECSLÉSI ÉS ELEJTÉSI ADATAINAK TÜKRÉBEN

KAPOCSI GERGELY, HORVÁTH SÁNDOR, LÁSZLÓ RICHÁRD

Soproni Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Vadgazdálkodási és Gerinces Állattani Intézet
kapocsi.gergely@phd.uni-sopron.hu

A pénzben kifejezhető érték csupán egy életlen lenyomata annak a színes és részletgazdag világnak, mely kutatásunk tárgya. A vagyontértekkel azért fontos foglalkoznunk, hogy – legalábbis ebben a vonatkozásban – pontosabb képet kapjunk arról, hogy mekkora érték van kezünkben és ennek tudatában igyekezzünk felelősen gondolkodni és gazdálkodni. Kutatásunkban arra próbálunk választ kapni, hogy a vadállomány értékére vonatkozóan a különböző értékelési módszerek alkalmazásával hogyan határozható meg az eszmei érték, illetve a forgalmi érték, valamint ezen értékek hogyan viszonyulnak egymáshoz.

Bevezetés

*„Hiszen enyém az erdő minden vadja, és ezernyi hegynek minden állata.
Ismérem a hegyek minden madarát, enyém a mező vadja is.”
/Zsoltárok könyve 50./*

A vagyongazdálkodás az állami vagyon (vadállomány) hasznosításának speciális módja, amelynél a vagyon-változással (létszámváltozás) és a hasznosítás bevételeivel (jövedelmével) is el kell számolni. A vadállomány sajátos vagyonelem (ökoszisztéma szolgáltatásokkal, állami nyilvántartással, tervezéssel és felügyelettel), a vagyongazdálkodásba vevők a vadgazdálkodásra jogosultak. A mai világban egyre nagyobb jelentősége van az emberi tényezőnek a környezetünk megőrzése szempontjából, emiatt kiemelten fontos a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás, melynek a vadgazdálkodási vagyon alapja és eszköze is egyben. A vadgazdálkodás által kezelt vagyonra több más ágazat (pl.: mezőgazdaság, természetvédelem) is hatással van, emiatt fontos a vadászat és vadgazdálkodás értékének minél pontosabb ismerete, a bölcs hasznosítás biztosításának érdekében.

Jelen publikációban a vadállomány becslési adatok alapján számításokat végeztünk a vadállomány, mint vagyon pénzben kifejezhető értékére vonatkozóan a jogszabályban rögzített vaddértékek alapján („eszmei érték”), illetve a vadászati árlistákban megjelenő árak („forgalmi érték”) alapján. A vizsgálat célja a fenti számítási módszerek eredményeinek összevetése, esetleges eltérések és a módszerekben rejlő hibalehetőség vizsgálata.

Irodalmi áttekintés

Nemzetközi viszonylatban bizonyos értelemben alulértékelt a vadállomány gazdasági értéke, jellemzően esztétikai, illetve turisztikai szempontból vizsgálták. Az utóbbi években-évtizedekben megfigyelhető némi változás, ezek jellemzően az állategészségügyi és állattenyésztési kérdésekre fókuszálnak. (CHARDONETT, 2002.)

Történelmi távlatokban vizsgálódva láthatjuk, hogy Magyarországon az államalapítás idején a vadat még uratlan jószágoknak (res nullius) tekintették, a vadászat minden szabad ember számára alapvető jognak számított. A feudalizmus, illetve a kialakuló birtokrendszerek kapcsán találkozhatunk először a vadászati jogok korlátozásával, illetve adományozásával, majd Szent László idejében már a vadászati jog törvényi korlátozásaival. Vadászati jog szempontjából a legnagyobb mértékű korlátozás Ulászló 1504-ben kiadott dekrétuma volt, mely a vadászból teljes mértékben kizárta a közrendűeket (jobbágyokat, polgárokat és külföldieket), illetve az

1514-ben kiadott királyi rendelet, mely ugyanezen csoportoknak a fegyverviselést és a fegyverhasználatot tiltotta meg (BALLAGÓ, 1980.). A XVIII. században több vadászatot, vadgazdálkodást szabályozó jogszabály születik, ezek többek között szabályozzák a vadászati idényeket, vadkárrel kapcsolatos kérdéseket, illetve a vadászat földtulajdonhoz való kötését. A II. világháborút követő „átrendeződés” során egyebek mellett a vadászati jog és a vad tulajdonjoga is az állam kezébe kerül. (JÁNOSKA, 2015.)

Magyarországon jelenleg a vadászati jog – mint vagyoneértékű jog – a földtulajdon elválaszthatatlan része, a vadászterületnek minősülő terület tulajdonosát illeti meg, de az esetek túlnyomó többségében a vadászati jog társult vadászati jogként gyakorolható, illetve a vad – a jogszerű elejtés pillanatáig – az állam tulajdonában van.

Ha a vadállomány értékét kívánjuk vizsgálni, az 1992. június 5-14. között Rio de Janeiro-ban aláírt Biológiai Sokféleség Egyezményt mindenképpen meg kell említenünk, mint a biodiverzitás fontosságát és értékét deklaráló dokumentumot.

Az erdővagyon-gazdálkodásban alkalmazott erdőleltározáshoz hasonlóan (LETT & STARK, 2017) célszerű a vadállománnyal kapcsolatos információk összegyűjtése és elemzése is.

A vadállomány értékét **közvetlen** (fogyasztási és kereskedelmi érték) és **közvetett** (tudományos, turisztikai, etikai értékek) kategóriákba sorolhatjuk, ezek eltérő súllyal rendelkezhetnek attól függően, hogy milyen szempontból vizsgáljuk őket, de alapvetően az alábbi érték kategóriák állíthatók fel (CHARDONETT, 2002.):

gazdasági jelentőség,

élelmezési érték,

ökológiai szerep és

kulturális, történelmi érték.

A fenti pozitív érték kategóriák mellett – emberi értékítéssel vizsgálódva – a vadállománynak negatív értéke is lehet, gondoljunk itt a vadkárra, vad által okozott balesetekre, ragadozó állatok hatására, illetve az invazív fajok által a környezetben okozott károokra. (MÁRKUS-MÉSZÁROS, 1997.)

Anyag és módszertan

A kutatás során a következő adatforrásokat és jogszabályokat dolgoztuk fel:

Vadgazdálkodási adattár 2018/2019. vadászati év

- Lelövés, befogás, vadtelepítés és értékesítés

- Vadállomány becslési jelentés

- A trófeabírálat megyei és országos eredményei

- Pénzügyi adatok

A 2018/2019. vadászati év vadgazdálkodási eredményei, valamint a 2019. év tavaszi vadállomány becslési adatok és vadgazdálkodási tervek

Budapesti Erdőgazdaság 2020. március 1-től érvényes Vadászati árjegyzéke

DALERD Délalföldi Erdészet Zrt. Vadászati árjegyzéke.

1996. évi LV. törvény a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról

79/2004. (V. 4.) FVM rendelet a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól

Feltételezések:

Jelen kutatásban Az Országos Vadgazdálkodási Adattár legfrissebb 2018/2019-es vadászati érve vonatkozó állománybecslési és terítékadatait használjuk számításainkhoz.

A trófea méretek szerinti megoszlását az elejtett állomány trófeabírálati adataiból arányosítottuk a becsült állományra, feltételezésünk alapja, hogy a hasznosítás kormegoszlása időszakonként hasonló.

Vaddisznó malacra vonatkozóan nincs az OVA adatbázisában állománybecslési információ, hiszen a becslés időpontjában jellemzően nincs ilyen korosztályú vaddisznó, így ennek értékével nem számolunk.

Fácán esetében az állomány mértéke jelentősen függ a kibocsátástól, számításainkban 1:1 ivararányú kibocsátással számoltunk.

Mekkora vadállománnyal rendelkezünk?

Ahhoz, hogy megállapíthassuk a vadállomány értékét, nagyságrendileg ismernünk kell annak nagyságát. Az állománybecslés módszereivel, azok kivitelezésével, illetve elvárható pontosságukkal jelen kutatásban nem foglalkozunk, ehhez részletes összefoglalót ad Csányi Erika 2020-as Vadászévkönyvben „A hazai nagyvadállomány becslésének lehetőségei, valamint a XXI. Század technikájának alkalmazhatósága a vadgazdálkodásban” címmel megjelent cikke. (CSÁNYI, 2020.)

Az Országos Vadgazdálkodási Adattár legfrissebb 2018/2019-es vadászati érve vonatkozó állománybecslési és terítékadatait használjuk számításainkhoz.

1. táblázat: Az OVA adatok alapján összegyűjtött 2018-as elejtési, illetve 2019-es állománybecslési adatok (forrás: Csányi, 2019)

		Szabad területi elejtések száma (2018)	Vadállomány becslési jelentés (2019)
Gímszarvas	bika	15 178	38 538
	tehén	25 070	43 286
	borjú	23 503	32 684
	összes	63 751	114 508
Dámszarvas	bika	3 492	14 269
	tehén	5 667	15 011
	borjú	5 157	10 160
	összes	14 316	39 440
Őz	bak	42 251	132 343
	suta	39 815	145 628
	gida	36 885	107 868
	összes	118 951	385 839
Muflon	kos	1 025	4 551
	jerke	1 478	4 864
	bárány	1 355	3 610
	összes	3 858	13 025
Vaddisznó	kan	26 196	20 268
	koca	28 054	25 524
	süldő	60 514	50 058
	malac	20 633	N/A
	összes	135 397	95 850
Mezei nyúl		56 634	401 270
Fácán		422 417	580 652
Fogoly		2 566	11 831
Röptett réce		64 693	N/A

A vadállomány értékének meghatározásakor vadászati hagyományainkból fakadóan a nagyvadaink esetében a trófea értékével is kalkulálnunk kell. Ezt a számítást a trófeabírálati adatok

alapján tudjuk elvégezni, melynek során a bírálaton bemutatott trófeák adatai alapján számított értékeket vetítjük a teljes állományra.

2. táblázat: Az elbírált trófeák méret szerinti megoszlása az OVA 2018-as trófeabírálati adatai alapján

Gímszarvas													Össz.
<2 kg	2-3 kg	3-4 kg	4-5 kg	5-6 kg	6-7 kg	7-8 kg	8-9 kg	9-10 kg	10-11 kg	11-12 kg	> 12 kg		
Elbírált trófa (db)	2 232	2 575	2 194	2 094	1 971	1 767	1 404	1 007	530	276	102	43	16 195
	13,78%	15,90%	13,55%	12,93%	12,17%	10,91%	8,67%	6,22%	3,27%	1,70%	0,63%	0,27%	
Dámszarvas													
<0,5 kg	0,5-1 kg	1-1,5 kg	1,5-2 kg	2-2,5 kg	2,5-3 kg	3-3,5 kg	3,5-4 kg	4-4,5 kg	> 4,5 kg				
Elbírált trófa (db)	411	313	321	364	426	654	691	583	289	123			4 175
	9,84%	7,50%	7,69%	8,72%	10,20%	15,66%	16,55%	13,96%	6,92%	2,95%			
Őz													
<150 g	150-200 g	200-250 g	250-300 g	300-350 g	350-400 g	400-450 g	450-500 g	500-550 g	550-600 g	> 600 g	Parókás		
Elbírált trófa (db)	5249	3592	6740	9342	8617	5563	2817	1242	474	161	91	8	43 896
	11,96%	8,18%	15,35%	21,28%	19,63%	12,67%	6,42%	2,83%	1,08%	0,37%	0,21%	0,02%	
Muflon													
<20 cm	20-30 cm	30-40 cm	40-50 cm	50-60 cm	60-70 cm	70-80 cm	80-90 cm	>90 cm					
Elbírált trófa (db)	0	1	5	60	158	384	451	166	20				1 245
	0,00%	0,08%	0,40%	4,82%	12,69%	30,84%	36,22%	13,33%	1,61%				
Vaddisznó													
<13 cm	13-14 cm	14-15 cm	15-16 cm	16-17 cm	17-18 cm	18-19 cm	19-20 cm	20-21 cm	21-22 cm	22-23 cm	>23 cm		
Elbírált trófa (db)	143	120	116	178	659	977	962	885	611	350	161	102	5 264
	2,72%	2,28%	2,20%	3,38%	12,52%	18,56%	18,28%	16,81%	11,61%	6,65%	3,06%	1,94%	

A jogszabályban rögzített vadértékek alapján történő eszmei érték számítás

A 79/2004. (V.4.) FVM rendelet 20. számú mellékletében megtalálható az egyes vadászható vadfajok jogszabályban rögzített eszmei értéke, ezek alapján az Országos Vadgazdálkodási Adattár vadállománybecslési, illetve terítékadatai alapján kalkulálhatjuk a vadállomány eszmei értékét.

3. táblázat: A vadászható állatfajok vadgazdálkodási értéke a 79/2004 (V.4.) FVM rendelet 20. melléklete alapján

Faj		Érték (Ft / egyed)	
Gímszarvas	bika	0-5 kg	600 000 Ft
		5-10 kg	1 000 000 Ft
		10+ kg	3 750 000 Ft
	tehén, üdő		200 000 Ft
	borjú		100 000 Ft
Dámszarvas	bika	0-3 kg	400 000 Ft
		3+ kg	850 000 Ft
	tehén, üdő		150 000 Ft
	borjú		100 000 Ft
Őz	bak	0-350 g	200 000 Ft
		350+ g	600 000 Ft
	suta		100 000 Ft
	gida		50 000 Ft
Muflon	kos	0-70 cm	350 000 Ft
		70+ cm	600 000 Ft
	juh, jerke		100 000 Ft
	bárány		50 000 Ft
Vaddisznó	kan	12-18 cm	250 000 Ft
		18+ cm	600 000 Ft
	koca		250 000 Ft
	süldő		100 000 Ft
	malac		50 000 Ft
Mezei nyúl			20 000 Ft
Fácán	kakas		10 000 Ft
	tyúk		20 000 Ft
Fogoly			50 000 Ft

A fenti értékekkel számolva az 1. táblázat állomány, illetve trófeabírálati adatainak felhasználásával a 4. táblázatban részletezett eredményekre jutunk, mely szerint a jogszabályban rögzített vadértékekkel, illetve a 2018-as állományadatokkal számolva a vadgazdálkodás által kezelt vadon nagysága a főbb nagyvadfajok és apróvadfajok értékével számolva megközelíti a 156 milliárd Ft-ot.

4. táblázat: Vadgazdálkodás által kezelt főbb vadfajok pénzben kifejezhető értéke a jogszabályi értékekkel számolva

Faj			Érték (Ft / egyed)	Állomány (db)	Összérték (eFt)	
Gímszarvas	bika	0-5 kg	600 000 Ft	21 643	12 985 764	
		5-10 kg	1 000 000 Ft	15 893	15 893 071	
		10+ kg	3 750 000 Ft	1 002	3 757 455	
	tehén, ünő		200 000 Ft	43 286	8 657 200	
	borjú		100 000 Ft	32 684	3 268 400	44 561 891
Dámszarvas	bika	0-3 kg	400 000 Ft	8 506	3 402 300	
		3+ kg	850 000 Ft	5 762	4 897 549	
	tehén, ünő		150 000 Ft	15 011	2 251 650	
	borjú		100 000 Ft	10 160	1 016 000	11 567 499
Őz	bak	0-350 g	200 000 Ft	101 110	20 222 010	
		350+ g	600 000 Ft	31 233	18 739 769	
	suta		100 000 Ft	145 628	14 562 800	
	gida		50 000 Ft	107 868	5 393 400	58 917 979
Muflon	kos	0-70 cm	350 000 Ft	2 222	777 789	
		70+ cm	600 000 Ft	2 328	1 396 975	
	juh, jerke		100 000 Ft	4 864	486 400	
	bárány		50 000 Ft	3 610	180 500	2 841 664
Vaddisznó	kan	12-18 cm	250 000 Ft	8 444	2 110 912	
		18+ cm	600 000 Ft	11 826	7 095 827	
	koca		250 000 Ft	25 524	6 381 000	
	süldő		100 000 Ft	50 058	5 005 800	
	malac		50 000 Ft	N/A	N/A	20 593 539
Mezei nyúl			20 000 Ft	401 270	8 025 400	
Fácán	kakas		10 000 Ft	290 326	2 903 260	
	tyúk		20 000 Ft	290 326	5 806 520	
Fogoly			50 000 Ft	11 831	591 550	17 326 730
				TELJES ÉRTÉK	155 809 302 ezer Ft	

Kereskedelmi árlisták alapján történő forgalmi érték számítás

Az erdőgazdaságok hivatalosan elérhető árlistái és OVA vadállománybecslési adatok, illetve terítékadatai alapján végeztünk számításokat, illetve hasonlítottuk össze a bérvadászathoz kapcsolódó bevételekre vonatkozó adatokkal. A részletes értékek az 5. táblázatban láthatóak. Kereskedelmi árakon számolva a vadászható vadfajok állományának forgalmi értéke mintegy 90 milliárd Ft-ra tehető.

5. táblázat: Vadgazdálkodás által vagyonkezelt főbb vadfajok pénzben kifejezhető értéke a kereskedelmi árlisták alapján számolva

Faj			Érték (Ft/egyed)	Állomány (db)	Összérték (eFt)		
Gímszarvas	bika	0-4kg	192 000 Ft	16 660	3 198 716		
		4 kg	288 000 Ft	4 983	1 435 093		
		5 kg	384 000 Ft	4 690	1 800 989		
		6 kg	544 000 Ft	4 204	2 287 246		
		7 kg	800 000 Ft	3 341	2 672 996		
		8 kg	1 120 000 Ft	2 397	2 684 711		
		9 kg	1 440 000 Ft	1 260	1 814 677		
		10 kg	1 920 000 Ft	655	1 257 880		
		11 kg	2 400 000 Ft	243	582 695		
		12 kg	3 200 000 Ft	104	332 968		
		tehén, üdő		41 600 Ft	192 000	7 987 200	
		borjú		28 800 Ft	32 684	941 299	26 996 470
		Dámszarvas	bika	0-2 kg	190 000 Ft	4 816	915 000
2,5 kg	240 000 Ft			1 455	349 305		
3 kg	352 000 Ft			2 235	786 553		
3,5 kg	544 000 Ft			2 362	1 284 667		
4 kg	880 000 Ft			1 992	1 752 918		
4,5 kg	1 344 000 Ft			987	1 327 085		
5 kg	2 008 000 Ft			421	845 238		
tehén, üdő				28 800 Ft	15 011	432 317	
borjú				22 400 Ft	10 160	227 584	7 920 667
Őz	bak	0-200 g	57 600 Ft	26 654	1 535 263		
		250 g	76 800 Ft	20 315	1 560 165		
		300 g	112 000 Ft	28 163	3 154 210		
		350 g	208 000 Ft	25 979	5 403 618		
		400 g	384 000 Ft	16 768	6 438 858		
		450 g	640 000 Ft	8 496	5 437 709		
		500 g	1 024 000 Ft	5 969	6 111 917		
		suta		14 000 Ft	145 628	2 038 792	
		gida		14 000 Ft	107 868	1 510 152	33 190 684
		Muflon	kos	0-60 cm	256 600 Ft	819	210 085
70 cm	480 000 Ft			1 404	673 694		
80 cm	800 000 Ft			1 648	1 318 698		
90 cm	1 344 000 Ft			680	913 812		
jerke			28 800 Ft	4 864	140 083		
bárány			22 400 Ft	3 610	80 864	3 256 371	
Vaddisznó	kan		12 cm	112 000 Ft	1 013	113 501	
		14 cm	192 000 Ft	1 131	217 143		
		16 cm	288 000 Ft	6 299	1 814 197		
		18 cm	384 000 Ft	7 112	2 731 024		
		20 cm	480 000 Ft	3 701	1 776 450		
		22 cm	576 000 Ft	1 013	583 718		
	koca		89 600 Ft	25 524	2 286 950		
	süldő		38 400 Ft	50 058	1 922 227		
	malac		28 800 Ft	N/A	N/A	11 445 210	
	Mezei nyúl		9 000 Ft	401 270	3 611 430		
Fácán		6 200 Ft	580 652	3 600 042			
Fogoly		9 100 Ft	11 831	107 662			
				TELJES ÉRTÉK	90 209 402	ezer Ft	

Összefoglalás

A vadgazdálkodás által kezelt vadállomány pénzbeli értéke, illetve annak nagyságrendje leltárszerűen kifejezhető a rendelkezésre álló adatok alapján. Ahogy az várható volt, a pénzbeli értékek meghatározásakor figyelembe kell venni az érték meghatározásának alapját és annak körülményeit.

A vadállomány „eszmei értéke” ezen számítások szerint mintegy 156 milliárd Ft-ra tehető, ebben az esetben a vad teljes jogszabályi értékével számoltunk, melyben a tenyészték (genetikai érték) is megjelenik.

A „forgalmi érték” vizsgálatok az elejtési díjakból kalkulált érték meghaladja a 90 milliárd Ft-ot, ebben az összegben viszont nem jelenik meg a vadhús vagyoneértéke, a tenyészték, illetve a vagyonhoz kapcsolható egyéb értékek sem.

A számolt értékekhez kapcsolódóan érdekes adalék az, hogy a vadgazdálkodási ágazat éves bevétele a 2018/2019. vadászati évben 27,6 milliárd Ft volt, a ráfordítások 25,8 milliárd Ft, az ágazat nominális eredménye 1,8 milliárd Ft. Ha ezt összevetjük a 90 milliárd Ft-os kezelt vagyon forgalmi értékével, akkor láthatjuk, hogy hozzávetőlegesen 1,9%-os éves hozammal kezeljük közös vagyunkat, az árbevétel arányos nyereség (ROS) 6,5%.

Fontos megjegyezni, hogy a számításunk alapjául szolgáló vadállománybecslések a tárgyév február/márciusi időszakában készülnek, így jellemzően nem tartalmazzák a szaporulatokat, illetve a vadászati év elejtéseit, ha ezeket a tényezőket is figyelembe vesszük, akkor a kezelt állomány valós értéke jóval magasabb lehet a szaporulat, illetve a hasznosítás mértékének megfelelően. További kutatásokban a fent jelölt tényezőket is érdemes vizsgálni, a vadgazdálkodási ágazat hozamait az erdőhozam-számítás eredményeivel összevetni.

Köszönetnyilvánítás: Jelen publikáció az „EFOP-3.6.1-16-2016-00018 – A felsőoktatási rendszer K+F+I szerepvállalásának növelése intelligens szakosodás által Sopronban és Szombathelyen” című projekt támogatásával valósult meg”.

Irodalomjegyzék

- BALLAGÓ, L (1980.): Vadászat Magyarországon. Idegenforgalmi Propaganda és Kiadó Vállalat. Budapest.
- CHARDONET, PH., CLERS, B. (2002.): The value of wildlife. Rev. sci. tech Off. int. Epiz 21(1), 15-51.
- CSÁNYI, E. (2020.): A hazai nagyvadállomány becslésének lehetőségei, valamint a XXI. század technikájának alkalmazhatósága a vadgazdálkodásban. In: Országos Magyar Vadászkamara (2020): Vadászévkönyv 2020. Dénes Natúr Műhely Kiadó, Budapest.
- CSÁNYI, S. (2019.): Vadgazdálkodási Adattár 2018/2019. vadászati év. Országos Vadgazdálkodási Adattár. SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet. Gödöllő.
- CSÁNYI, S. (2020.): A 2018/2019. vadászati év vadgazdálkodási eredményei. 2019. tavaszi vadállomány becslési adatok és vadgazdálkodási tervek. Országos és megyei összesítések. Országos Vadgazdálkodási Adattár. SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet. Gödöllő.
- JÁNOSKA, F (2015.): Vadászati Etika és Kultúrtörténet. Szakmérnöki Jegyzet. NyME Erdőmérnöki Kar. Vadgazdálkodási Igazgatási Szakmérnök Szak. Sopron.
- LETT, B., STARK, M. (2017): Amit a számok mutatnak – Differenciált erdővagyon-gazdálkodás. Soproni Egyetem Kiadó. Sopron.
- MÁRKUS, L., MÉSZÁROS, K. (1997): Erdőérték-számítás – Az erdőértékelés alapjai. Az erdei nagyvadállomány értéke. Szaktudás Kiadó Ház. Budapest.